

meget sammen med mine, at han har fundet de Forslag, jeg tidligere har forfattet, brugbare. Nu da Regeringen har taget denne Sag i sin Haand, og den højtærede Minister har fremlagt et Lovforslag, som dette Ting synes i det hele at ville billige, haaber jeg, at Sagen paa sin videre Gang vil kunne gennemføres saaledes, at vi virkelig faa en Lov derom.

H. L. Møller: Under de tidligere Forhandlinger i Folketinget om en Ministeransvarlighedslov har det egentlige Stridspunkt været det Spørgsmaal, hvorvidt man i en saadan kunde indføre Fortolkninger af eller Tilføjelser til Grundloven. At man ikke har kunnet forandre Grundlovens Bestemmelser ved almindelige Love har heldigvis været uomtvistet. Derimod har der fra den Side, hvorfra alle de tidligere Forslag om dette Emne ere udgaaede, været en Tilbøjelighed til at prøve paa at fortolke Grundloven ved en Ministeransvarlighedslov, at fastslaa en bestemt Forstaaelse netop af de omtvistede Punkter i Forfatningen saaledes, at man derved kunde udfylde formentlige Huller i Grundloven. De Bestemmelser i Ministeransvarlighedsloven, som skulde tjene dertil, have derved faaet Karakter af Tilføjelser til Grundloven.

Det her foreliggende Forslag viser i Sammenligning med de Forslag, som tidligere ere blevne behandlede og vedtagne her i Tinget, at man i Grunden helt er kommen bort fra den Ting at ville fortolke Grundloven ved en Ministeransvarlighedslov. Der findes i det foreliggende Forslag ikke et eneste Punkt, om hvilket man kan sige, at det forsøger en saadan Grundlovsfortolkning. Naar man er kommen bort derfra, antager jeg, det er, fordi man efterhaanden har erkendt det uberettigede og umulige deri. Eksempelvis vil jeg nævne § 7 i det her foreliggende Forslag sammenlignet med § 16 i det private Lovforslag fra 1879. I det sidstnævnte Lovforslag staar der saaledes: Forinden Finansloven er vedtagen, maa Skatterne ej opkræves (jfr. Grundlovens § 49), og derefter tilføjes der: Vedtagelsen sker paa den i Grundlovens §§ 52 og 53 herfor foreskrevne Maade. Se, denne Bestemmelse i det gamle Lovforslag er jo en meget kraftig Bom mod provisoriske Finanslove, og det har naturligvis ogsaa været Mening, at den skulde være det. Det var en Grundlovsfortolkning in optima forma, en Grundlovsfortolkning med Saft og Kraft i. Spørgsmaal:

Hvad forstaas der ved § 49 i Grundloven, „forinden Finansloven er vedtagen“? Svar: Vedtagelsen sker paa den i § 52 og § 53 foreskrevne Maade. Svarende til den anførte § 16 i Lovforslaget af 1879 staar nu § 7 i det Lovforslag, vi her forhandle om, men der er Tonen bleven en helt anden. Der staar i Begyndelsen af § 7: „Opkræves Statsskat eller afholdes Statsudgift, der ikke har saadan Hjemmel, som Grundlovens § 49 kræver, bliver enhver derfor efter Reglerne i denne Lov ansvarlig Minister . . . at straffe“. I det nuværende Forslags § 7 har man altsaa ladet Grundlovens § 49 staa ganske ufortolket. Efter mit Skøn er det en utvivlsom Indrømmelse til den Opfattelse, at Grundloven ikke lader sig fortolke ved en Ministeransvarlighedslov. Hvorfor skulde man nemlig ellers have foretaget et saa øjensynligt Tilbagetog, som dette viser sig at være? Hvorfor skulde man have opgivet en saa kraftig og sikkert virkende Bestemmelse som den, der findes i det gamle Forslag af 1879 og taget til Takke med § 7 i den nuværende Skikkelse, som, hvor meget man end har forsøgt sig paa at gøre den effektiv, dog sikkert vil vise sig at have betydelige Mangler.

Men maa det saaledes end paaskønnes, at man er kommen helt bort fra Grundlovsfortolkningens Vej i den her foreliggende Ministeransvarlighedslov, har man dog ikke frigjort Forslaget for en anden Anstødssten, der findes i § 8, som handler om Ansvar for foreløbige Love i Almindelighed, en Bestemmelse, som ganske vist ikke har Karakter af en Grundlovsfortolkning, men derimod af en Grundlovstilføjelse. § 8 fastsætter nemlig et Ansvar ikke alene for saadanne foreløbige Love, ved hvis Udstedelse man er gaaet udenfor de Grænser, som Grundlovens § 25 sætter, men den fastsætter ogsaa et Ansvar for foreløbige Love, som ere udstedte indenfor Grænserne af Grundlovens § 25. Paragraffen fastsætter nemlig et særligt Ansvar for foreløbige Love, der ere af en saadan Beskaffenhed og udstedes under saadanne Omstændigheder, at de Ministre, der bære Ansvar for deres Udstedelse, have vidst eller dog have maattet anse det for overvejende sandsynligt, at de ikke kunde ventes stadfæstede af Rigsdagen. Her er der altsaa indført et Ansvar for Udstedelsen af foreløbige Love, som Grundloven ikke kender noget til, og som derfor formentlig har Karakter af en Tilføjelse til Grundloven. En saadan Tilføjelse til Grundloven kan sikkert ikke gennemføres i almindelig Lovs Form.